

(171. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Artikel 1.

Artikel 50 en artikel 51. Hoezeer nog niet alle vorderingen uit deze artikelen te kwijten, zijn ingekomen, is in verband met de uitgaven over 1896 gedaan als zeker aan te nemen dat de voor 1897 toegestane sommen onvoldoende zullen blijken.

Ten einde vertraging in de voldoening der vorderingen te verhinderen wordt voorgesteld deze artikelen te verhoogen tot de bedragen welke tot bestrijding dezer soorten van uitgaven voor 1898 zijn toegestaan.

Artikel 66. De som bij dit artikel toegestaan is gebleken onvoldoende te zijn, om de daaruit te kwijten uitgaven te bestrijden. Verhooging met f 3000 is noodzakelijk.

Artikel 78 en artikel 85. Overeenkomstig de verwachting door den ondergeteekende in de vergadering van de Tweede Kamer der Staten-Generaal op 14 December 1897 uitgesproken bij de behandeling van het wetsontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor het afgelopen dienstjaar, is andermaal aanvulling van de artikelen 78 en 85 noodzakelijk gebleken.

De aanzienlijke thans voorgestelde vermeerdering hangt voor een goed deel samen met den buitengewonen omvang, welken het mond- en klauwzeer in de tweede helft van het vorige jaar ten gevolge van het doorzieken heeft gehad, — een stelsel, waarmede in de beide Kamers der Staten-Generaal instemming is betuigd, doch hetwelk geenszins alle uitgaven overbodig maakt. Getroffen anderzijds door den omvang van verschillende declaratiën heeft de ondergeteekende ernstig overwogen, door welke middelen in het vervolg, zonder het doeltreffende der maatregelen in gevaar te brengen, beperking der uitgaven in deze zoude zijn te verkrijgen.

Gevolg van die overwegingen is geweest, dat thans bij den Raad van State de overweging aanhangig gemaakt is van een ontwerp-besluit, strekkende om het Koninklijk besluit van 10 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 104) in dier voege te wijzigen, dat het voor de Regeering mogelijk zal wezen om, in de gevallen, waarin zij, met gebruikmaking van de bevoegdheid, omschreven in artikel 107 van dat besluit, het stelsel van doorzieken wenscht

toe te passen, tevens het onderzoek, bedoeld in art. 16 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) achterwege te doen blijven.

Hoewel het juiste bedrag der kosten nog niet is op te geven, mag ondersteld worden, dat de thans aangevraagde verhoogingen voldoende zullen wezen.

Artikel 128. De voortdurende toeneming van het getal adspiranten zoowel bij de eindexamens der hoogere burgerscholen als bij de examens der Polytechnische School heeft meer kosten veroorzaakt dan bij de samenstelling der begrooting te voorzien was.

Artikel 129. Voor het akte-examen middelbaar onderwijs in boekhouden en voor dat voor lager onderwijs in gymnastiek is in 1897 een grooter getal adspiranten opgekomen dan waarop gerekend was, terwijl ook voor enkele andere vakken het getal kandidaten enigszins toenam.

Artikel 148. Van de som van f 3 350 000 bij dit artikel toegestaan was noodig voor bijdragen in de jaarwedden van onderwijzers en voor de vergoeding bedoeld bij artikel 5, 3de lid, der wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175) f 3 050 000, zoodat voor de bijdrage van 25 pct. in de kosten, wegens het stichten, verbouwen of aankopen van schoollokalen beschikbaar bleef f 300 000.

Intusschen is gebleken, dat voor laatstbedoelde uitgaven vermoedelijk zal benodigd zijn in ronde cijfers f 400 000, zoodat aanvulling van het begrotingsartikel met f 100 000 wordt vereischt.

Artikel 152. Het getal adspiranten voor de akte, vermeld in art. 56 onder a der wet tot regeling van het lager onderwijs was in 1897 aanzienlijk grooter dan in de laatst voorafgaande jaren.

Artikel 157. Door vermeerdering van toezicht op bouwwerken is de som toegestaan voor reis- en verblijfkosten gebleken onvoldoende te zijn en wordt eene aanvulling van het artikel vereischt met f 2600.

Artikel 198. De meerdere uitgaven dan waarop gerekend was maken eene aanvulling van dit artikel noodig met f 11 500.

Wat de middelen betreft tot dekking der voorgestelde verhoogingen zij opgemerkt dat die verhoogingen wellicht geheel of ten deele zullen worden opgewogen door overschotten op andere artikelen en voor zooveel dit niet het geval mocht zijn, zullen zij worden gedekt, door hetgeen de middelen over 1897 meer dan de raming hebben opgebracht.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

H. GOEMAN BORGESIUUS.